

МУЛЬТИМЕДІЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Денисюк Л.В., Данілова Н.Р.

Рівненський державний гуманітарний університет

У статті розглядається використання такого виду мультимедіа, як презентація, у навчанні іноземних мов студентів немовних спеціальностей. Аналізується зміст новітніх мультимедійних технологій навчання іноземної мови з використанням мультимедіа.

Ключові слова: мультимедіа, мультимедійні технології, Інтернет-ресурси, комп'ютерні технології, студенти немовних спеціальностей.

Постановка проблеми. У сучасній системі освіти відбуваються стрімкі зміни, які не обходять стороною і викладання іноземної мови для студентів ВНЗ. В сучасному світі Інтернет став основною складовою не тільки повсякденного життя, а й освітнього процесу загалом. Студенти сприймають комп'ютерні технології з набагато більшою цікавістю, ніж звичайні підручники та посібники. На шляху інформатизації суспільства і всебічного поширення Інтернету стає зрозумілою актуальність використання мультимедійних технологій в навчальному процесі на сучасному етапі. Великі міжнародні компанії потребують фахівців, які володіють іноземними мовами. Так, статус іноземної мови стрімко зростає та набуває ролі засобу міжкультурного спілкування. Ці чинники зумовлюють необхідність удосконалення методів навчання іноземної мови. Найважливішими суб'єктами навчання є студенти, оскільки саме вони в майбутньому створять ділову еліту країни. Тому, саме на студентську молодь викладачі повинні спрямовувати свої зусилля з метою підвищення якості навчання і вивчення іноземної мови, зокрема англійської. У цьому контексті актуальним є використання мультимедійних засобів під час викладання мов, спрямованих не тільки на те, щоб молодь вивчала більше мов, а й на розвиток таких умінь, що дали б змогу бути мобільним, поінформованим, де мова виступає засобом донесення інформації, передовсім через мультимедійні канали [2]. Мультимедіа – це корисний і плідний освітній засіб, завдяки властивим йому якостям інтерактивності, гнучкості, інтеграції різних типів мультимедійної навчальної інформації, а також завдяки можливості враховувати індивідуальні особливості при навчанні, сприяти підвищенню мотивації студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У питанні викладання щодо використання засобів мультимедіа в процесі вивчення іноземної мови досягнуто значних успіхів. Серед вітчизняних дослідників слід відзначити таких, як: М. Боремчук, С. Кожушко, В. Насонова, А. Нісімчук, Е. Суботіна, О. Гарнопольський, П. Шпірко. За зарубіжними вченими (Т. Hutchinson, A. Waters, P. Widdoswon, R. Volitho) розроблено методіку навчання іноземних мов для професійних цілей – LSP, яку було впроваджено при навчанні немовних спеціальностей у ВНЗ України. При вивченні іноземної мови майбутніми фахівцями активно використовується Інтернет (О. Бігич, М. Бовтен-

ко, Л. Скалій, С. Фомін). Аналіз опрацьованої літератури вказує на те, що існують питання, які турбують кожного викладача як професіонала високого рівня: як підвищити якість викладання?

Мета статті розглянути додаткові можливості використання засобів мультимедіа у процесі вивчення іноземної мови студентами немовних спеціальностей у ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Досвід організації навчально-виховного процесу у ВНЗ свідчить, що чим активніше застосовуються комп'ютери у процесі вивчення різних предметів, у тому числі й іноземної мови, та чим раніше студенти починають працювати з комп'ютером, тим ефективніші результати навчання. Комп'ютер сприяє не тільки розвитку самостійності, творчих здібностей студентів, а й зробити заняття більш наочним і цікавим. ПК забезпечує інтенсивність діяльності викладача та студентів на парі, сприяє здійсненню індивідуалізації навчання, формуванню іншомовної компетенції, посилює міжпредметні зв'язки. Все це дає можливість поліпшити якість навчання. П. Шпірко у своїх працях зосереджується на певних суперечностях при формуванні іншомовної компетенції студентів немовних спеціальностей між: 1) теоретичним та практичним ставленням до цієї проблеми; 2) розумінням необхідності знання іноземної мови сучасним спеціалістом і його фактичним рівнем знань мови; 3) розумінням необхідності використання мультимедійних засобів і технологій у викладанні іноземної мови з використанням Інтернет-ресурсів і відсутністю будь-яких змін як у плануванні навчального процесу, так і постановці нових завдань, уточнення мети кожного рівня навчання, розробці системного підходу до використання мультимедійних засобів навчання, створення нових, більш сучасних і ефективних технологій та методів навчання [4]. Впровадження сучасних та інноваційних підходів до викладання іноземної мови студентам потребує використання мультимедійних засобів навчання. Мультимедійні технології значно вплинули на всю систему освіти: її зміст, форму та методи навчання. Це призвело до зміни вимог самого сучасного студента до якості навчання. Л. Скалій пропонує найрізноманітніші методичні прийоми використання комп'ютерних технологій у викладанні мов. Серед них є такі: 1) управління навчальним персоналом, що дає викладачеві змогу здійснити диференційований та індивідуальний підхід у навчанні, використовуючи при цьому пі-

дібрані з Інтернет-ресурсів вправи та завдання; 2) використання Інтернету як джерела інформації, що дає можливість викладачам і студентам отримати доступ до автентичних текстів [1].

Мультимедійні засоби навчання забезпечують різні види діяльності, що базуються на комплексному використанні різних типів інформаційних процесів. Їх можна представити так: використання інформаційних технологій як у фронтальній, так і в груповій роботі; використання електронних підручників; створення занять-презентацій; презентації для повторювально-узагальнювальних занять. Мультимедійні технології А. Нісімчук, О. Падалка, О. Шпак розуміють як сукупність візуальних, аудіо- та інших засобів відображення інформації, що інтегровані в інтерактивному програмному середовищі [3].

При створенні мультимедійних презентацій викладачеві необхідно враховувати таку послідовність, як мотивація, постановка навчальної мети, створення передумов до сприйняття навчального матеріалу, подача самого навчального матеріалу та його оцінка, також враховувати не тільки відповідні принципи класичної дидактики, але і специфічні принципи використання комп'ютерних мультимедійних продуктів.

Зупинимося на етапах підготовки мультимедійної презентації: структуризація навчального матеріалу; складання сценарію реалізації; розробка дизайну презентації; підготовка медіафрагментів; підготовка музичного супроводу; тестування-перевірка.

Форми та місце використання мультимедійної презентації на практичному занятті з вивчення іноземної мови залежать від змісту цього заняття та мети, яку ставить викладач. Проте практика дає підставу виділити деякі загальні, найефективніші прийоми застосування мультимедійних презентацій: при вивченні нового матеріалу, що дозволяє ілюструвати його різноманітними наочними засобами. Застосування особливо вигідне у тих випадках, коли необхідно показати динаміку розвитку якого-небудь процесу; при закріпленні нової теми чи розділу навчальної програми; для перевірки навчальних досягнень студентів (комп'ютерне тестування – це самоперевірка та самореалізація як стимул для навчання, спосіб навчальної діяльності та самовираження студентів.

Персональний комп'ютер у руках викладача, у доповненні зі сканером і принтером – це міні-друкарня. При створенні схеми сценарію слід керуватись такими засадами: презентація повинна бути короткою, доступною та композиційно цілісною, тривати не більше 10-20-ти хвилин; не повинно бути нічого зайвого, і кожний слайд має бути необхідною ланкою вивчення нового матеріалу, експериментувати; не перенавантажувати слайди зайвими деталями, додаткові ефекти не повинні перетворюватись на самоціль – їх слід звести до мінімуму й використовувати тільки для того, щоб привернути увагу студента до ключових моментів демонстрації; звукові та візуальні ефекти не повинні виступати на передній план і заважати сприйняттю корисної інформації.

Викладачам необхідно враховувати особливості сприйняття інформації з екрану комп'ютера, продумати й підтримувати єди-

ний стиль представлення інформації для всього заняття та прагнути до уніфікації структури й форми подання навчального матеріалу. Важливо перевіряти презентацію на зручність читання з екрану комп'ютера. Рекомендується використовувати стислий, інформаційний стиль викладу навчального матеріалу.

При створенні мультимедійної презентації необхідно розв'язати одне з основних завдань: як при максимальній інформаційній насиченості продукту забезпечити максимальну простоту та прозорість. Досягти цього можна через обмеження як способів представлення навчального матеріалу, так і набору навігаційних об'єктів. У цьому випадку студент, швидко зрозумівши особливості інтерфейсу запропонованої презентації, надалі не буде на нього відволікатися, зосередивши всю увагу на змісті освітньої навчальної інформації.

При створенні мультимедійної презентації викладач стикається часто з необхідністю створення простого й інтуїтивно зрозумілого інтерфейсу, в якому освітня інформація візуально поєднується із засобами навігації; визначенням структурної організації та форми подання навчального матеріалу, відповідно до поставленої педагогічної мети. У процесі розв'язку цих задач робимо висновок, що основна мета запропонованого підходу – зробити акцент на вивчення процесу організації змісту та представлення його у формі, найбільш зручній для сприйняття навчальної інформації аудиторією.

Зосередимося на питанні щодо забезпечення дидактичних функцій навчально-методичного комплексу до мультимедійної презентації. Коли йдеться про це мова, то є такі вимоги: текстові фрагменти можуть супроводжуватись аудіо- або відеоінформацією для виділення смислових акцентів. Для представлення різноманітної інформації рекомендується використовувати багатовіконний інтерфейс; у мультимедійній презентації може міститись додатковий матеріал, а також матеріал для поглибленого вивчення теми; найважливіші елементи мультимедійної презентації повинні мати підказки або пояснення; після вивчення кожної структурної одиниці навчального матеріалу у презентації розміщується матеріал для узагальнення; мультимедійна презентація повинна бути відкритою для розвитку, а її текст – мати можливості копіювання, виводу на друк. При створенні презентації слід знаходити якомога більше точок зіткнення навчального предмету й «зовнішніх інформаційних потоків». Це допомагає зробити презентацію більш цікавою, актуальною й захопливою для студентів. Засоби мультимедіа, що використовуються у презентації, допомагають здійснювати більш ефективну взаємодію з студентами. Гнучкість – одна з основ успішної презентації. Викладачеві потрібно бути готовому внести зміни у відповідь на реакцію студентів.

Висновки. Використання засобів мультимедіа значно розширює й урізноманітнює програми вивчення іноземних мов для студентів немовних спеціальностей, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів, посилює мотивацію студентів до навчання, надаючи можливість працювати над вивченням мови в індивідуальному

режимі. Засоби мультимедіа забезпечують гнучкість та інтеграцію різних типів мультимедійної навчальної інформації.

Студенти немовних спеціальностей стають суб'єктами комунікативного спілкування з викладачем у навчальному процесі де використовуються комп'ютерні технології, що сприяє розвитку їх самостійності і творчому підходу у навчальній діяльності. Перспективним напрямом роботи в системі інтенсивного навчання іноземних мов слід вбачати інтегрований підхід до розв'язання основних завдань, який поєднує комплекс мультимедійних технологій з високим дидактичним потенціалом, комп'ютерне навчання іноземних мов та методи інтенсивного навчання іноземних мов. Систематичне використання комп'ютера на практичних заняттях, зокрема систем презентацій, призводить до: підвищення якісного рівня використання наочності; під-

вищення продуктивності заняття; установлення міжпредметних зв'язків; з'являється можливість організації проектної діяльності студентів зі створення навчальних програм під керівництвом викладачів; викладач, що створює презентацію, повинен звертати увагу на послідовність подання навчального матеріалу, що позитивно позначається на рівні знань студентів; змінюються на кращі взаємовідносини з студентами, хто захоплюється комп'ютерною технікою.

Перспективи подальших досліджень. Мультимедійне практичне заняття дає можливість комбінувати в одному занятті неймовірну кількість цікавих завдань, залучаючи все більшу й більшу кількість студентів. Напрями подальшої роботи у розв'язанні окресленої проблеми вбачаємо у створенні комп'ютерних мультимедійних програм з використанням доступного інтерфейсу як для викладачів, так і для студентів.

Список літератури:

1. Скалій Л.І. Поняття професійної компетенції вчителя іноземних мов у застосуванні сучасних інформаційних технологій / Л.І. Скалій // Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць. – Слов'янськ: СДПУ, 2003. – С. 293-296.
2. Корж В.В. Роль мультимедійних технологій у навчанні іноземною мовою [Електронний ресурс] / В.В. Корж. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008oktInet_tezi/iy_korzh.htm.
3. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: навч. посіб. / А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, О.С. Шпак. – К.: Просвіта, 2000. – С. 368.
4. Шпірко П.Ф. Сучасні та інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів інженерних факультетів / П.Ф. Шпірко // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»: стаття. – К.: Політехніка, 2009. – С. 196-200.

Денісюк Л.В., Данилова Н.Р.

Ровенский государственный гуманитарный университет

МУЛЬТИМЕДИЯ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ СТУДЕНТОВ НЕЯЗЫКОВЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Аннотация

В статье рассматривается использование такого вида мультимедиа, как презентация, в процессе изучения иностранных языков студентами неязыковых специальностей. Анализируется содержание новых мультимедийных технологий обучения иностранному языку с использованием мультимедийных средств.

Ключевые слова: мультимедиа, мультимедийные технологии, иностранный язык, интернет-ресурсы, компьютерные технологии, студенты неязыковых специальностей.

Denysiuk L.V., Danilova N.R.

Rivne State University for the Humanities

MULTIMEDIA IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING STUDENTS OF THE NON-COMMUNICATIVE SPECIALITIES

Summary

This article deals with the problem of usage such type of multimedia technologies as a presentation in the teaching of the foreign languages teaching by students of the non-communicative specialities. The content of modern technologies in teaching of foreign languages with using of multimedia is analyzed.

Keywords: multimedia, multimedia technologies, Internet- resources, computer technologies, students of the non-communicative specialities.